

LEONIA SINGER

ur. 1920; Radom

Miejsce i czas wydarzeń	Warszawa, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Warszawa, Lublin, II wojna światowa, Natan Singer, losy Natana Singera, Stanisław Łuczyński, stosunek do Polaków, stosunek do Polski

Stosunek Natana Singera do Polski i Polaków

Wiem, że czuł się w Polsce jak w domu, nigdy nie był takim zagorzałym syjonistą, że marzył o wyjeździe do Palestyny. Fakt, że po uwolnieniu przez Rosjan, [spotkał] różnych takich wysłańców z Palestyny, z agencji żydowskiej i z innych instytucji syjonistycznych, [którzy] szukali Żydów i werbowali [na wyjazd], ale on szukał [możliwości] wyjazdu do Francji. Z Francji miał dobre wspomnienia.

Wiem, że w okresie okupacji bał się Polaków. Opowiadał mi o kilku nadzwyczajnych [sytuacjach]. Była taka Zosia Trawińska, która mu bardzo pomagała w Lublinie. Jak byliśmy już po ślubie wiele lat, ktoś jechał do Lublina i mąż prosił, żeby odnalazł tę rodzinę. Znaleźli jej syna, jej już nie było. Natan przekazał list [z pytaniem, w] czym może pomóc [żyjącym członkom rodziny]. Nie pamiętam, o co ten syn prosił, czy o paczki żywnościowe, czy o odzież, czy o pieniądze, ale wiem, że mu mąż pomagał.

Potem była jedna Zosia w Warszawie, która go ukrywała właśnie przed Polakami, którzy za nim latali i wołali: – Żyd, Żyd, Żyd, Żyd! On wpadł do jej sklepu, to był sklep z przyborami piśmienniczymi. Ona naturalnie myślała, że on jest Stanisław Łuczyński i że się z nią ożeni, to jest inna historia. Ten sklep miał tylne wyjście na podwórze i ona go wyprowadziła, a sama siedziała w sklepie całą noc, żeby oni myśleli, że on [tam jest], a on tym czasem mógł uciec i się ukryć. Tak że byli dobrzy Polacy, którzy pomagali. I on mówił o tym, wspominał ich z wdzięcznością.

Data i miejsce nagrania	2009-09-06, Jerozolima
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"